චේතෝඛිල සූත්‍රය ඇසුරෙනි

NotebookLM

අධ්‍යාත්මික දියුණුව ඇණහිටින්නේ ඇයි?

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කළේ සිතේ ඇනෙන ‘හුල්’ පහක් සහ සිත බඳින ‘බන්ධන’ පහක් ප්‍රහාණය නොකළහොත්, මේ බුද්ධ ශාසනය තුළ දියුණුවක්, ගුණ වගාවක්, hay විශිෂ්ටත්වයක් ලැබිය නොහැකි බවයි.

> “...ඒ භික්ෂුව ඇත්තෙන්ම මේ බුද්ධ සාසනයේ දියුණුව කරා, ගුණදහම් වැඩීමක් කරා, ලොකු දියුණුවක් කරා යනවා කියන එක සිද්ධ වෙන්න පුළුවන් දෙයක් නොවෙයි.”

NotebookLM

පළමු බාධක කාණ්ඩය: සිතේ ඇනෙන හුල්

මේවා සැකය සහ ගැටීම මුල් කරගත්, මනසට ඇනෙන කටු මෙන් ක්‍රියා කරන, අධ්‍යාත්මික ගමනට වේදනාකාරී ලෙස බාධා පමුණුවන මානසික තත්වයන් ය.

මෙම හුල් එකක් හෝ පවතින විට, ප්‍රතිඵලය එක සමාන ය: ‘වරදින් මිදෙන්න හිත නැමෙන්නෙ නෑ. අකුසල් කුසල් දුරුකරලා කුසල් දියුණු කරගැනීමට වීරිය වඩන්න හිත නැමෙන්නෙ නෑ.’

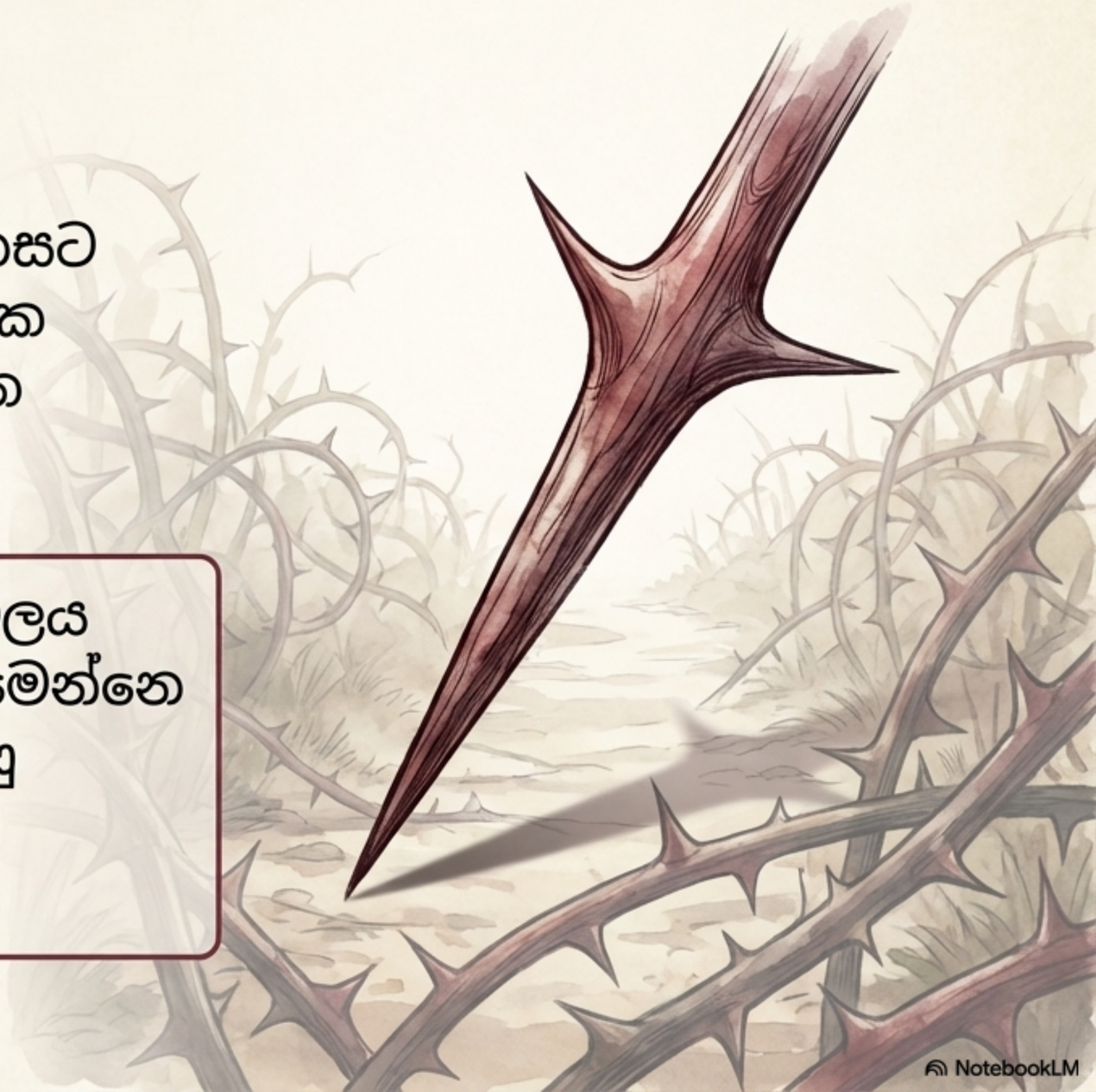

NotebookLM

සැකයේ හුල් හතර

1. ශාස්තෘන් වහන්සේ ගැන සැකය

විශ්වාසයක්, අවබෝධයක්, පැහැදීමක් නොමැති වීම.

2. ධර්මය ගැන සැකය

ධර්මය විශ්වාස නොකිරීම, අවබෝධයක් හා පැහැදීමක් නොමැති වීම.

3. සංඝයා ගැන සැකය

මාර්ගඵලලාභී ශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි විශ්වාසයක්, පැහැදීමක් නොමැති වීම.

4. නිවන් මග ගැන සැකය

නිවන් දකින වැඩපිළිවෙල (හික්මීම) කෙරෙහි විශ්වාසයක්, පැහැදීමක් නොමැති වීම.

NotebookLM

ගැටීමේ හුල

5. සබ්‍රහ්මචාරීන් කෙරෙහි කිපීම: තමන් සමඟ පිළිවෙත් පුරන සහෝදර ස්වාමීන් වහන්සේලා ගැන කිපීම, අසතුටු වීම, ගැටීම, සහ තරහ හුලක් ඇති කරගැනීම.

මෙම ගැටුණු සිතක් ඇති විට, ‘වරදින් මිදෙන්න ඔහුගේ සිත නැමෙන්නෙ නැත.’

NotebookLM

දෙවන බාධක කාණ්ඩය: සිත බඳින බන්ධන

මේවා රාගය, තණ්හාව සහ වැරදි ආශාවන් මුල් කරගත්, මනස ග්‍රහණයට ගෙන එය නිදහස් වීමට ඉඩ නොදෙන රැහැන් හෝ බැමි මෙන් ක්‍රියා කරන ඇලීම් ය.

මෙම බන්ධන එකක් හෝ පවතින විට, ප්‍රතිඵලය නැවතත් එක සමාන ය: ‘අකුසල් දුරු කරල, කුසල් දියුණු කරන්න හිත නැමෙන්නෙ නෑ. හැමතිස්සෙ ම වීරියෙන් වාසය කරන්න හිත නැමෙන්නෙ නෑ.’

NotebookLM

රාගයේ බැම් තුන

රාගය, ආශාව, ඇල්ම, පිපාසය, සිතේ දැවිල්ල, සහ තණ්හාව
යන මේවායින් මිදී නොමැති වීම.

1. කාමයන් කෙරෙහි රාගය:
කාම වස්තූන් කෙරෙහි ඇති නොසන්සිඳෙන ආශාව.

2. කය කෙරෙහි රාගය:
තම ශරීරය කෙරෙහි ඇති දැඩි ඇල්ම.

3. රූපය කෙරෙහි රාගය:
බාහිර රූප, ද්‍රව්‍යමය දේ කෙරෙහි ඇති ඇල්ම.

NotebookLM

සැප විඳීමේ සහ වැරදි අරමුණෝ බැම්

4. වළඳා නිදාගැනීමේ සැපයට ඇලීම
බඩ කට පිරෙන තුරු වළඳා, ඇඳ පුටුවල පෙරළෙමින්, නින්දෙන් ලබන සැපයට ගිජු වීම.

5. දෙව්ලොව ඉපදීමේ අරමුණ
‘මම මේ සීලයෙන්, ව්‍රතයෙන්, තපසින් හෝ බඹසරින් දෙවියෙක් වෙමි’ යන අරමුණින් මහණදම් පිරීම.

NotebookLM

මංසන්ධිය: අවහිර වූ මග සහ විවර වූ මග

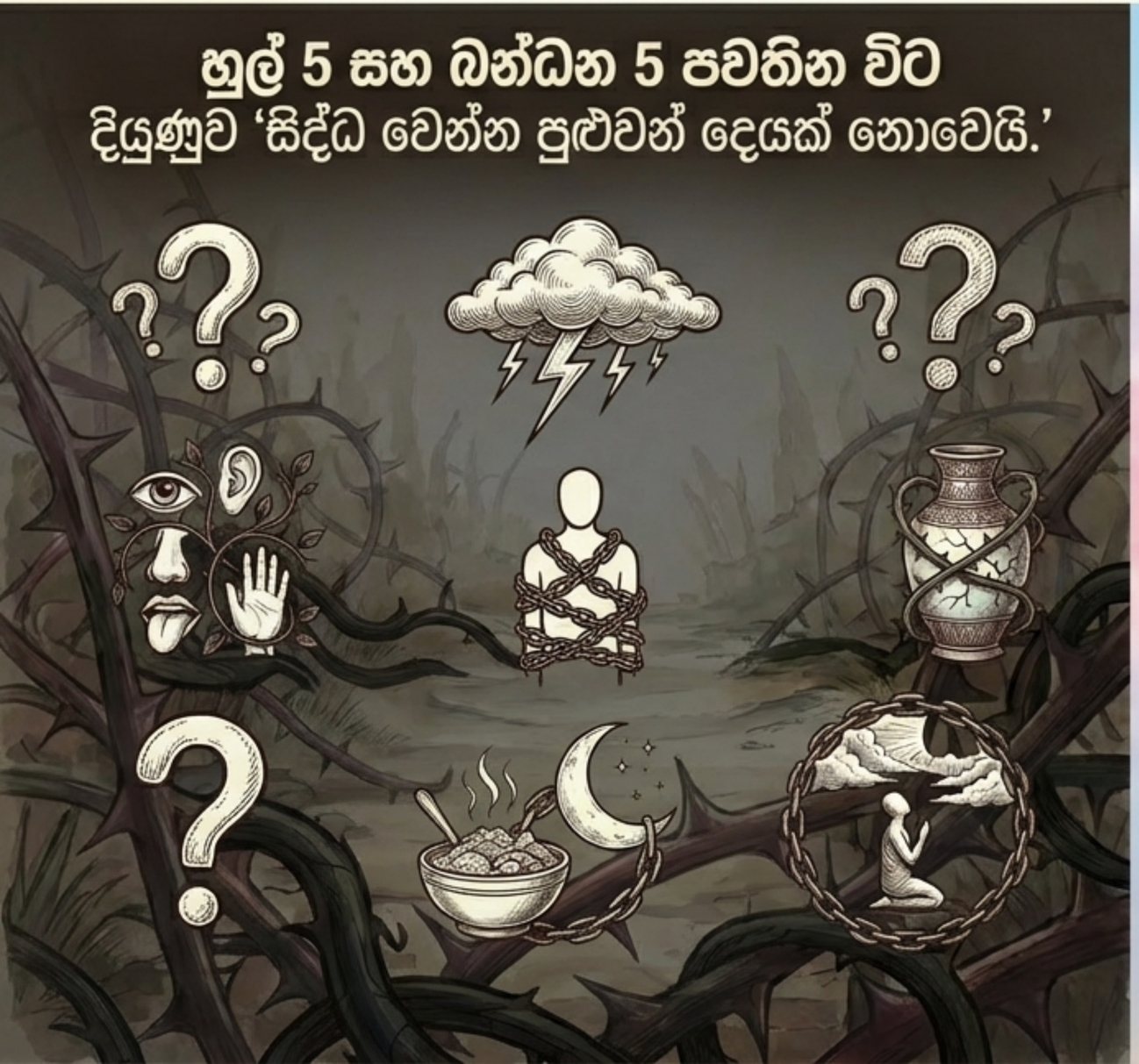

හුල් උදුරා දැමූ විට: පැහැදිලි වූ මනස

New Consequence

මෙම හුල් ප්‍රහාණය වූ විට, ‘වරදින් මිදීම පිණිස ඒ භික්ෂුවගේ සිත නැමෙනවා. අකුසල් දුරු කරලා කුසල් දියුණු කර ගැනීම පිණිස සිත නැමෙනවා. හැම තිස්සේ ම වීරියෙන් වාසය කරන්න සිත නැමෙනවා.’

සැකය වෙනුවට අවබෝධය

ශාස්තෘන් වහන්සේ, ධර්මය, සංඝයා සහ නිවන් මග ගැන අවබෝධයක් සහ පැහැදීමක් ඇත.

ගැටීම වෙනුවට මෛත්‍රිය

සබ්‍රහ්මචාරීන් කා කෙරෙහි කිපීමක් නැත; සතුටු සිතක් ඇත.

NotebookLM

බන්ධන සිඳ දැමූ විට: නිදහස් වූ මනස

- **රාගයෙන් මිදීම:** කාමය, කය සහ රූපය කෙරෙහි වූ රාගය, ආශාව, ඇල්ම, තණ්හාව නැති කර ඇත.
- **සැපයට නොඇලීම:** පමණ දැන වළඳයි; නින්දේ සැපයට ගිජු නොවේ. වින්කෙ හායඤ් සැපයට ගිම හදයි.
- **නිවැරදි අරමුණ:** දෙව්ලොව ඉපදීමේ අරමුණින් තොරව, විමුක්තිය උදෙසාම පිළිවෙත් පුරයි.

NotebookLM

විවර වූ මගේ ඉදිරියට: සතර ඉර්ධිපාද

බාධක ඉවත් වූ විට, මනස බලවත් ගුණාංග හතරක් වැඩීමට යොමු වේ.
මේවා අධිෂ්ඨානයෙන් යුතුව සමාධිය සහ වීර්යය දියුණු කරන මාර්ගයන් ය.

ඡන්ද ඉර්ධිපාදය: ධර්මයේ හැසිරීමට ඇති බලවත් කැමැත්ත.

වීර්ය ඉර්ධිපාදය: ධර්මයේ හැසිරීමට ඇති බලවත් වීර්යය.

චිත්ත ඉර්ධිපාදය: ධර්මයේ හැසිරීමට ඇති බලවත් අධිෂ්ඨානය.

වීමංසා ඉර්ධිපාදය: ධර්මයේ හැසිරීමට නුවණින් විමසීම.

NotebookLM

අවබෝධය සඳහා සූදානම: කරුණු පහළොව

[Part 1]: ප්‍රහාණය කළ හුල් 5 + [Part 2]: මුලිනුපුටා දැමූ බන්ධන 5 + [Part 3]: වැඩූ ඉර්ධිපාද 4 + [Part 4]: අධික උත්සාහය = [Result]: අවබෝධය සඳහා සුදුසුකම් ලත් අංග 15

“...අංග පහළොවකින් යුක්ත වුනා ම අවබෝධයෙන් ම අවිද්‍යා කෙලෙස් කඳ සිඳබිඳ දමන්න සුදුස්සෙක් වෙනවා.”

NotebookLM

කිකිළියගේ උපමාව:
ස්වභාවික විකසිත වීම

‘පින්වත් මහණෙනි, ඒක මේ වගේ දෙයක්. කිකිළියක් බිත්තර අටක්, දහයක් හෝ දොළහක් හොඳින් රකිනවා, උණුසුම් කරනවා, බලාගන්නවා.’

ඇයට ‘අනේ මගේ පැටවි නියපොතු වලින් හෝ හොටෙන් බිත්තර කටුව පළාගෙන එළියට එනවා නම්’ කියා සිතක් ඇති නොවෙයි. නමුත් ඒ කුකුළු පැටවුන් තමන් විසින් ම බිත්තර කටුව පළාගෙන එළියට ඒමට සුදුසුම ය.’

NotebookLM

නියත ප්‍රතිඵලය: අවබෝධයට සුදුසුකම

‘පින්වත් මහණෙනි, අන්න ඒ විදිහම තමයි, ඔය අංග පහළොවෙන් යුක්ත භික්ෂුව...

- ...අවිද්‍යා කෙලෙස් කඳ සිඳබිඳ දමන්න සුදුස්සෙක් වෙනවා.
- ...චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධයට සුදුස්සෙක් වෙනවා.
- ...අනුත්තර යෝගක්ඛේම නම් වූ ඒ අමා නිවන සාක්ෂාත් කරන්න සුදුස්සෙක් වෙනවා.

NotebookLM